

PROSTOR PŘED OBJEKTEM

Jak používáme tento prostor?

Prostor před samotným vstupem používáme jako přístupovou komunikaci. Většinou se tu chvíli zdržíme, než nám přijde někdo otevřít, případně než najdeme klíče a sami si odemkneme. Může zde také dojít k nahromadění více lidí. Vybíráme si zde poštovní schránku, zvoníme na domovní zvonek.

Co od tohoto prostoru vyžadujeme?

Rovnou, dostatečně velkou manipulační plochu, osvětlený prostor krytý proti nepříznivému počasí, zvonkový panel i poštovní schránku v dosažitelné výšce, rovněž s dostatečným manipulačním prostorem před nimi.

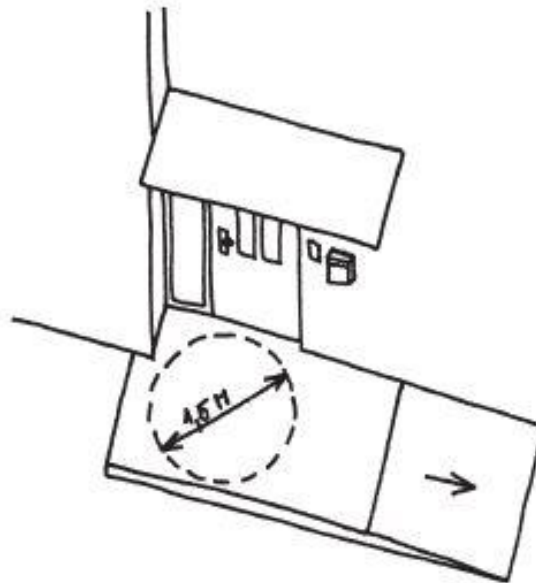
Základní pravidla a doporučení

Vždy dbejme na dodržení minimálního manipulačního prostoru. Tento prostor je potřebný nejen před samotným vstupem, ale i před poštovní schránkou a zvonkovým panelem.

Pokud samotný vstup do objektu není umístěn za linii fasády, pak se doporučuje vytvořit přístřešek. Při návrhu jeho velikosti také mimo jiné zohledněte orientaci tohoto vstupu vůči světovým stranám, respektive vůči povětrnostním podmínkám.

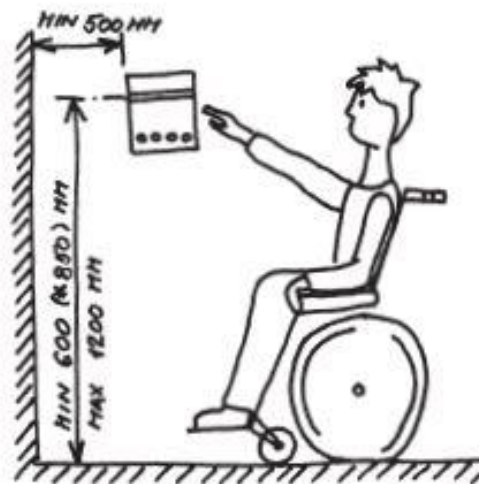
Zpevněnou plochu před samotným vstupem do domu vytváříme s maximálním sklonem 1:50 (2%), a to pouze v jednom směru.

Pro tento prostor je doporučován co nejrovnější povrch, ale vždy se vyvarujte vytvořit jej zcela vodorovně. I když budete mít prostor chráněný přístřeškem, vždy řešte plochu alespoň s minimálním spádem pro možnost odtoku vody směrem od objektu.

*MINIMÁLNÍ MANIPULAČNÍ PROSTOR
PŘI OTVÍRÁNÍ DVEŘÍ DOVNITŘ*

Nezapomeňme schránku i zvonek umístit v dosahové vzdálenosti. Zvláště u osazování zvonku se často zapomíná i na malé děti a jejich výškové možnosti.

*± 850 MM JE MINIMÁLNÍ VÝŠKA
UVAŽOVÁNA PRO OSOBU STOJÍCÍ*

Pokud se vaše dveře otevírají směrem ven, musíme tuto skutečnost zohlednit při návrhu velikosti zpevněné plochy před samotným vstupem.

*MINIMÁLNÍ MANIPULAČNÍ PROSTOR
PŘI OTVÍRÁNÍ DVEŘÍ VEN*

Povrch upravené plochy by měl být zhotoven z protiskluzného materiálu, vhodná je dlažba či beton s patřičnou povrchovou úpravou.

Pokud zpevněná plocha před vstupem volně navazuje na okolní nezpevněný terén, pak doporučuji zvýšení obrubníku. Zamezí se tak vyjetí vozíku mimo zpevněnou plochu a také je to přirozený vodící prvek pro osoby se zrakovým postižením. Tento obrubník nám však nesmí znemožnit odtok vody ze zpevněné plochy.

Rampa

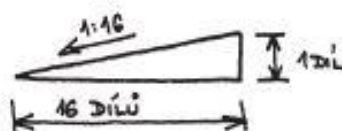
Pokud je úroveň vstupu do objektu v jiné výšce než okolní terén, je potřeba tento rozdíl vyrovnat. Nejpřirozenějším způsobem byl vždy schodek, případně několik schodů za sebou. Jestliže nám to prostor před objektem dovoluje a výškový rozdíl není příliš velký, pak další a řekněme v tomto případě nejuniverzálnější variantou je zřízení rampy. Na rozdíl od ostatních zařízení pomáhajících překonat schody je stavebně vytvořená rampa u většiny případů nejlepším řešením, a to nejen z hlediska estetického, ale protože ji může použít každý, pro kterého jsou schody překážkou. I z toho důvodu apeluji na použití rampy vždy, pokud je to možné.

Abychom rampu mohli používat opravdu všichni, je nutné splnit při jejím návrhu určité požadavky.

Nejdůležitějším parametrem je maximální možný sklon této rampy s přihlédnutím k její délce. Doporučovaný sklon je 1:16 až 1:12. Pokud rampa nepřekročí svojí celkovou délkou 3 metry, pak může být ve sklonu až 1:8. I když máme rampu v dostatečně mírném spádu, nemůžeme ji vytvořit nekonečně dlouhou bez možnosti odpočinku. Proto zřizujeme vždy minimálně po 9 metrech podestu v délce 1,5 metru.

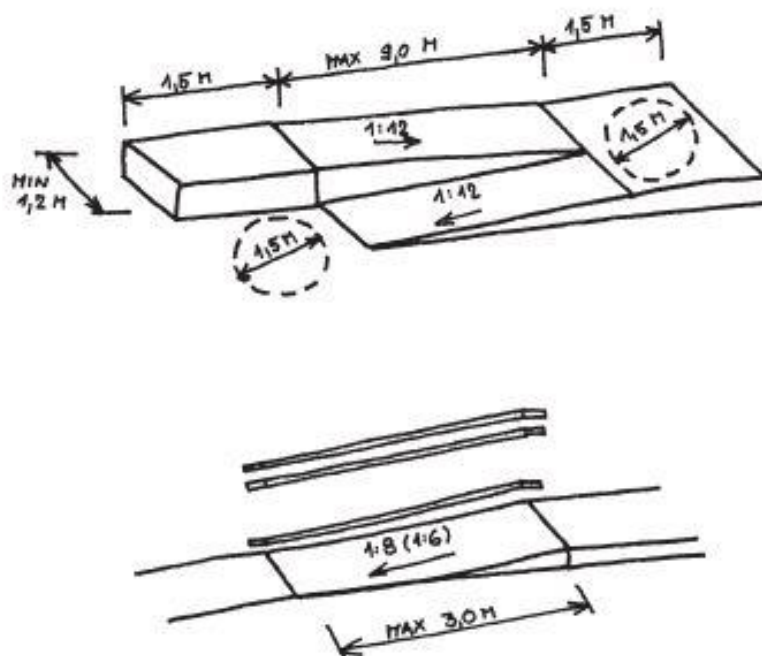
Příčný sklon rampy by měl být prakticky rovinný, maximálně ve sklonu 1:100.

Nejprve si vysvětleme, jak si lze jednoduše zjistit skutečnou délku rampy pro danou výšku, kterou je nutné překonat. Překonáváme-li například schodek o výšce 15 cm rampou ve sklonu 1:16, pak její délka se bude rovnat šestnáctinásobku překonávané výšky. Tedy $16 \times 15 \text{ cm} = 2,4 \text{ m}$.

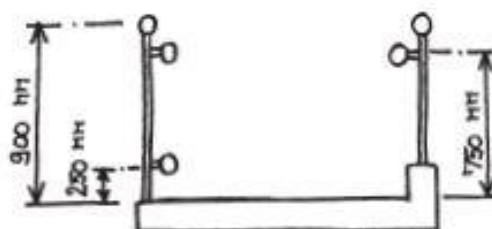
Pokud nemáme dostatek místa pro vytvoření mírné rampy, ale i tak zvažujeme její zřízení, pak především zohledňujeme možnosti osoby, která danou rampu bude využívat. To znamená, jaký maximální sklon zvládne. Tuto prudší rampu můžeme vytvořit jen tehdy, nebude-li příliš dlouhá. Obecně lze říci, že maximální sklon rampy, která není delší než 3 metry, může být až 1:6. Znovu ovšem

opakuji, že pouze za předpokladu, že osoba s omezením pohybu, která rampu bude užívat, dokáže tento zvýšený sklon překonat dle svých fyzických možností bez větší námahy.

Minimální šířka se pak odvíjí od požadavku jejího uživatele. Obecně lze říci, že optimální šířkou pro vstup do rodinného domu, kde nepředpokládáme akumulaci více lidí, je 1,2 metru.

Každá rampa musí být opatřena zábradlím, případně madlem, a to ve výšce 0,9 metru. Toto madlo musí přesahovat rampu o 15 cm před i za ní. Druhá výplň zábradlí dosahuje výšky 0,25 až 0,3 metru a slouží jako zábrana proti sjetí vozíku z rampy.

Spodní zábradlí lze nahradit osazením vyššího obrubníku. Tento zvýšený obrubník či sokl by neměl být nižší než 0,1 metru.

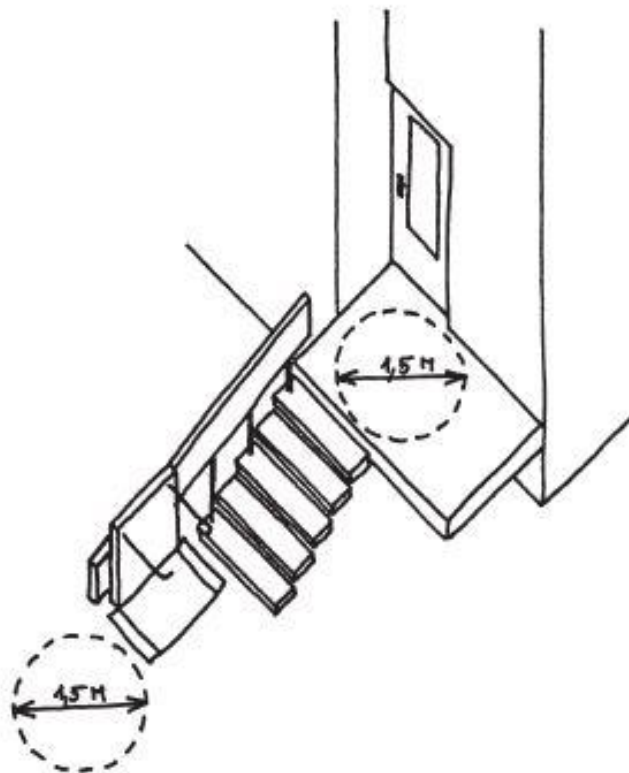
Povrch rampy musí být z protiskluzného materiálu. Vhodná je dlažba či povrch z betonu, s vhodnou povrchovou úpravou. Další možnou variantou je vytvoření rampy jako kovové konstrukce z kovových roštů. Jednotlivá oka takového roštu by pak neměla být větší než 1,5 cm ve směru chůze.

Rampu je vhodné navrhovat v případě překonávání výšky jednoho až čtyř schodišťových stupňů. Při větší výšce se již za předpokladu dodržení maximálního možného sklonu dostáváme k návrhu nevzhledné a příliš dlouhé rampy.

Schodišťová plošina šikmá a svislá

Pokud rekonstruujeme stávající objekt, do něhož se vstupuje pouze po schodech a není možné zde vybudovat rampu, pak se nám nabízí varianta zřízení schodišťové plošiny. Ovšem ani schodišťovou plošinu nelze osadit všude.

Jsme především limitováni prostorem. Velmi důležité je mít dostatečně velký manipulační prostor před vstupem i po výstupu ze schodišťové plošiny, také dostatečnou šířku schodiště a možnost přívodu elektrické energie.

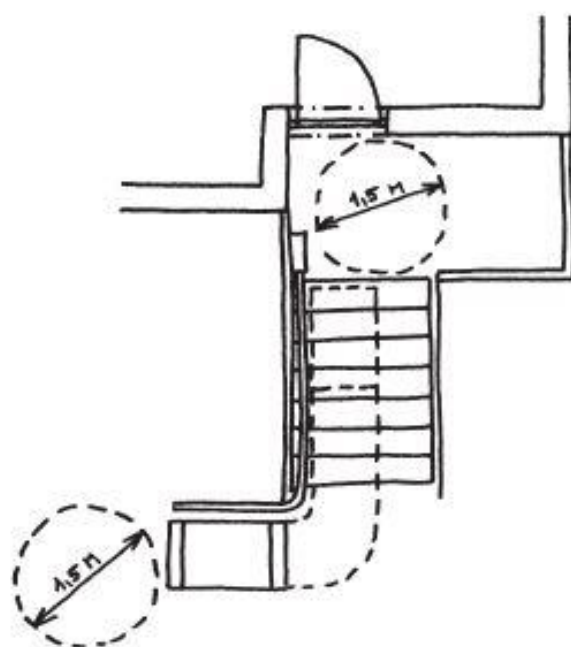

Šířka schodiště vhodná pro schodišťovou plošinu se dnes pohybuje již od 0,9 metru. Ve sklopené poloze pak plošina zabírá přibližně 25–30 cm z šířky schodiště.

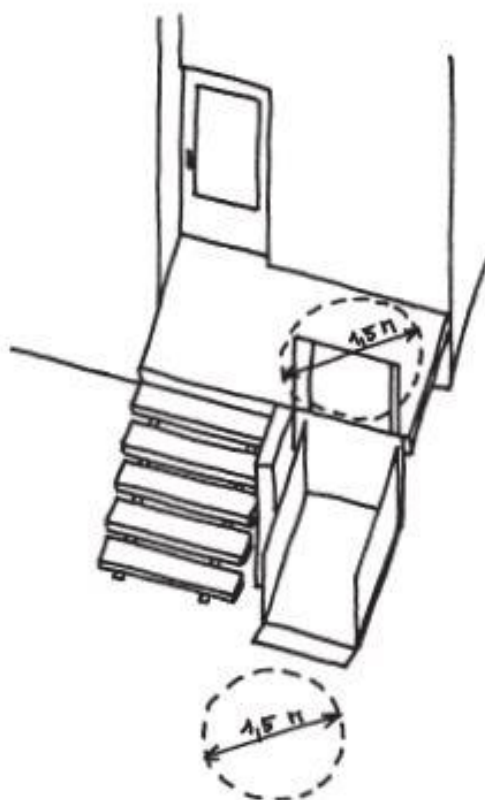
Samotnou schodišťovou plošinu lze kotvit do nosné stěny nebo na sloupky dodávané s dráhou, tedy na samostatnou nosnou konstrukci kotvenou přímo do schodiště.

Při výběru schodišťové plošiny dnes zohledňujeme její nosnost a způsob ovládní. Především, jak budeme plošinu ovládat, se dá přizpůsobit našim možnostem. Můžeme mít tedy panel s ovládacím tlačítkem napevno při plošině nebo zde může být zakomponován jakýsi dálkový ovladač, který je možné při jízdě držet v ruce. Pomocí dálkového ovládní, které je propojeno kabelem s řídicí jednotkou, lze také řešit případ, kdy převážená osoba není schopna sama plošinu ovládat. V tomto případě jde po schodech za osobou na plošině osoba asistující, která právě díky dálkovému ovládní plošinu ovládá. Dráhu plošiny je možné navrhnout také zatočenou. Problémem tedy nejsou ani točitá schodiště či dojezd až tzv. za rohem.

Šikmá schodišťová plošina je určena pouze pro převoz osoby sedící na mechanickém nebo elektrickém vozíku.

Další variantou je zřízení schodišťové plošiny svislé. Na rozdíl od plošiny šikmé je více využitelná. Tuto plošinu může použít nejen osoba na vozíku, ale také třeba maminka s kočárkem nebo starší člověk s těžkým břemenem. Nezaměňujme tuto svislou plošinu s klasickým výtahem. Především je tato plošina mnohem jednodušší. Jednotlivé druhy svislých plošin se pak liší zejména maximálním možným zdvihem, tedy výškou, kterou jsou schopny překonat.

Schodolez

Další možností jak překonat schodišťové stupně je pořízení schodolezu.

Schodolez je mobilní elektrické zařízení pro transport sedící osoby po schodišti. Toto zařízení je bateriově poháněné a vyžaduje obsluhu druhou osobou.

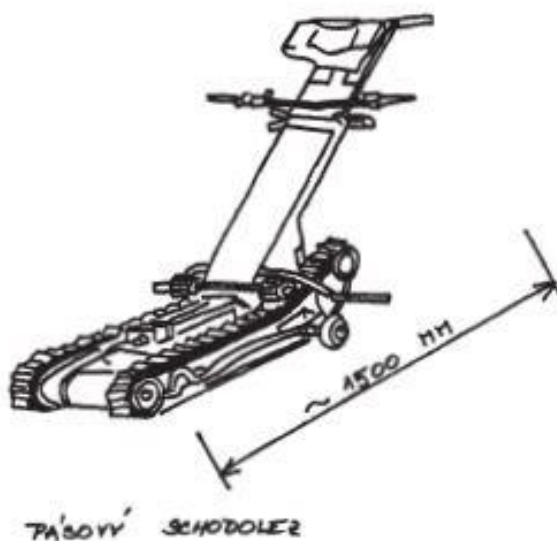
Schodolez se může jevit jako vhodná alternativa právě v případech, kdy nelze z jakéhokoliv důvodu zvolit některou jinou možnost, jako je zřízení rampy či schodišťové plošiny. Ovšem také schodolez nelze použít vždy. Nespornou výhodou je však jeho variabilita, tedy možnost naložit si jej např. do auta a odvézt třeba na chatu.

Rozlišujeme obecně dva druhy tohoto zařízení, a to schodolez pásový a kolečkový.

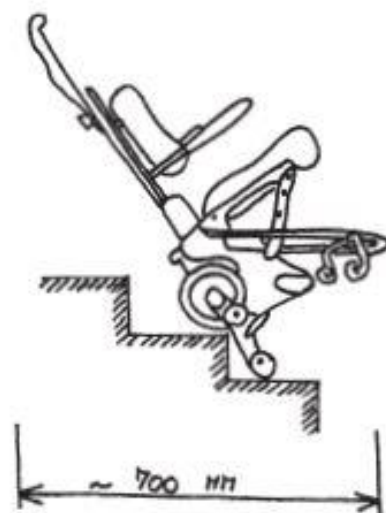
Dále rozlišujeme schodolezy pro transport osoby, která ke svému pohybu nepotřebuje mechanický vozík. V tomto případě se jedná většinou o jakousi sedačku na kolečkách, s jejíž pomocí pouze dopomáháme překonat schody osobě, která se dokáže sama pohybovat po rovině. Dále existují schodolezy pro transport osoby na mechanickém vozíku.

Schodolez je ve většině případů vhodný pouze pro přímé schodiště. Jen výjimečně jej lze použít pro točité či zakřivené schodiště. K jejich překonání je vhodný jen schodolez kolečkový.

Také je důležité myslet na dostatečný manipulační prostor nejen před a za schodištěm, ale i na mezipodestách. Musíme si uvědomit, že za samotným schodolezem je nutný prostor navíc pro osobu, která schodolez ovládá.

PAŠOVÝ SCHODOLEZ

KOLEČKOVÝ SCHODOLEZ
S INTEGROVANOU SEDÁČKOU

Existuje také pásový schodolez, který může ovládat sama osoba, která je transportována. Tedy schodolez samoobslužný. Zde je ovšem nezbytná dobrá fyzická kondice. Ovládání schodolezu se nachází v podstatě za zády osoby sedící na vozíku. Dobrá hybnost horní poloviny těla je proto nutným předpokladem.

Při pořizování schodolezu je rovněž velmi důležité zvážit prostor pro jeho umístění. Nejde o nikterak malé zařízení a lze předpokládat, že jej budeme chtít mít vždy k dispozici a zároveň umístěný tak, aby nezavazal běžnému domácímu provozu. Také myslíme na to, aby odstavné místo bylo v dosahu zásuvky elektrické energie kvůli dobíjení.

Většina schodolezů je navržena pro transport klasického mechanického vozíku. Pokud tedy ke svému pohybu využíváte vozík aktivní, pak je nutné při výběru tuto skutečnost zohlednit.

Mezi schodolezy také najdeme zařízení nazývané jako evakuační vozík. Jedná se o zjednodušenou verzi schodolezu s integrovanou sedačkou. Toto zařízení je mechanické, tedy bez nutnosti napájení elektřinou, a slouží pouze pro evakuaci osoby ze schodů směrem dolů. Jeho použití je uvažováno v případě možného ohrožení, kdy jsme nuceni osobu s omezením pohybu snést ze schodů a kdy nemáme jinou možnost, protože např. nefunguje výtah apod.

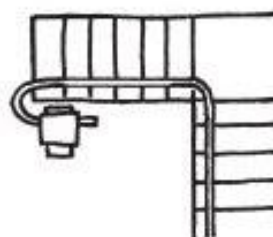
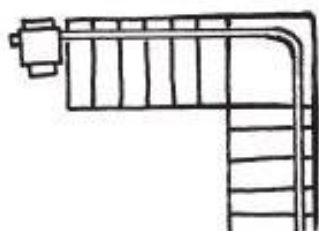
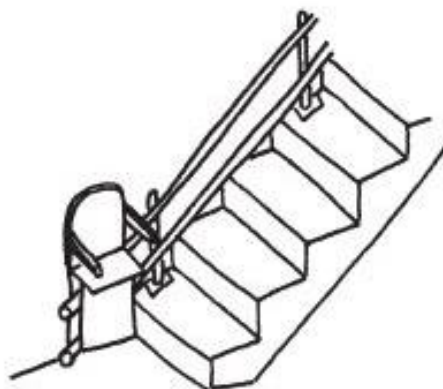
Sedačkové plošiny

Pokud řešíme nutnost překonání vnitřního schodiště např. v rodinném domě, jeví se jako vhodné aplikovat schodišťovou sedačkovou plošinu. Ta se od již popsané schodišťové plošiny liší především svými požadavky na prostor. Mnohdy tedy bývá ve stísněnějších podmínkách domácího interiéru jediným způsobem řešení. Pro přesun osoby z patra do patra slouží integrovaná sedačka, tudíž zde není možný transport osoby i s vozíkem. Je tedy jasné, že sedačková plošina je vhodná pouze pro osobu, která zvládá minimálně přesednutí ze sedačky na vozík.

I když samotná sedačková plošina vyžaduje vcelku málo místa, je potřeba myslet na dostatečný manipulační prostor před nástupem na tuto sedačku. Ten je ovšem oproti schodišťové plošině značně méně náročný. Výhodou sedačkové plošiny je pak možnost kotvení podpůrné konstrukce sedačky do samotných schodnic. Není tedy vyžadována nosná stěna při schodišti. Váha sedačkové plošiny není nikterak velká, a proto ji lze kotvit i například do dřevěného schodiště.

Sedačkovou plošinu je možné aplikovat jak na rovné schodiště, tak i na zalomené, případně točité schodiště.

Minimální šířka schodiště, u kterého můžeme aplikovat tuto sedačku, je 0,75 metru.

V interiéru můžeme samozřejmě také aplikovat schodišťovou plošinu šikmou nebo svislou, kterou jsme si popsali v dřívějších kapitolách. Pro aplikaci tohoto zařízení ovšem potřebujeme mnohem více prostoru, a proto se s ním v interiéru setkáme spíše jen ve veřejně přístupném objektu.

V interiéru lze případně použít také zařízení schodolezu, popsaného též v předchozích kapitolách.

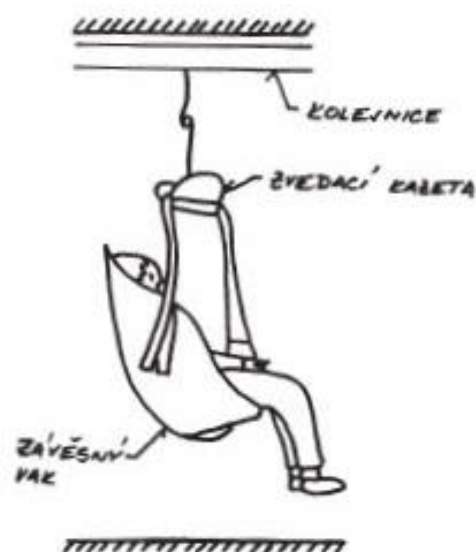
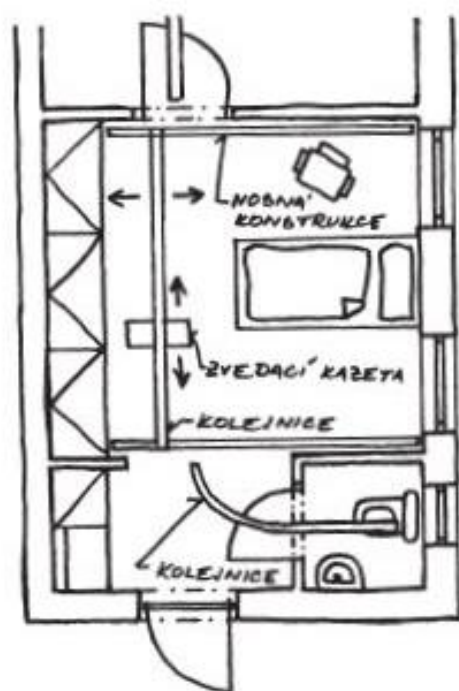
Stropní kolejnicové systémy

Stropní kolejnicový systém je poněkud složité popsat v jednom odstavci, protože jeho použitelnost nese některé prvky nahrazující více pomůcek v domácnosti. Proto je zde tomuto tématu věnována celá samostatná kapitola.

Některé osoby jsou již natolik pohybově omezeny, že prakticky žádnými stavebními úpravami nedokážeme zcela zajistit jejich pohyb po bytě.

Pokud se o takovou osobu v domácnosti staráme, pak jsme při mnoha úkonech odkázáni na vlastní fyzickou zdatnost. Na rozdíl od nejrůznějších nemocnic či léčeben nemůžeme být vybaveni všemi pomůckami, s jejichž pomocí bychom péči o postiženou osobu zvládli. Důvodem je jednak jejich finanční nákladnost a jednak nedostatek potřebného prostoru.

Řešením se v této chvíli může stát stropní kolejnicový systém. Ten nám mnohdy i ve stísněných podmínkách pomůže přemístit nemohoucí osobu nejen z místnosti do místnosti, ale také z lůžka na vozík, či ji posadit na záchodovou mísu nebo do vany.

System tak, jak jej prezentují některé firmy na našem trhu, není nutné vždy kotvit přímo do nosných konstrukcí. Lze jej aplikovat jako konstrukci zcela samonosnou s možností široké škály variability. Přechod z místnosti do místnosti je vytvářen tzv. převěšením pojízdné kazety, a proto není nutné, aby kolejnice na sebe navazovaly skrze zdivo či dveřní otvory. Zavěšenou osobu je možné posouvat ve směru pohyblivé kolejnice, přičemž samotná kolejnice se pohybuje na nosném systému v druhém směru. Je tak zajištěna manipulace po celé ploše místnosti.